

TIETOJA YLIOPPILASTUTKINNOSTA 2024-25

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-suorittaminen/tietoa-kokelaalle>

A. YLIOPPILASTUTKINNON RAKENNE

TUTKINNON PAKOLLISET KOKEET (keväästä 2022 alkaen yhteensä 5 koetta)

Äidinkieli (suomi/ruotsi/saame)

Äidinkielen lisäksi **kolme (3) seuraavista:**

Toinen kotimainen kieli (ruotsi(/suomi)

Yksi vieras kieli (englanti/saksa/...)

Matematiikka

Yksi reaalikoe

+ edellisten lisäksi yksi (1) seuraavista:

Toinen kotimainen kieli

Matematiikka

Toinen vieras kieli

Toinen reaali

**Ilmo-työkälulla voit testata, millaisella aineyhdistelmällä voit suorittaa ylioppilas-
tutkinnon <https://ilmo.ylioppilastutkinto.fi/fi/fi>**

Esimerkkejä viiden aineen ryhmistä:

Äidinkieli t. s2	Äidinkieli t. s2	Äidinkieli t. s2	Äidinkieli t. s2	Äidinkieli t. s2
Ruotsi		Ruotsi	Ruotsi	Ruotsi
Englanti	Englanti		Englanti	Englanti
Matematiikka	Matematiikka	Matematiikka		Matematiikka
Reaali	Reaali	Reaali	Reaali	
	Toinen vieras kieli tai toinen reaali	Vieras kieli tai toinen reaali	Toinen vieras kieli tai toinen reaali	Toinen vieras kieli

Reaali: fysiikka, kemia, historia, yhteiskuntaoppi, uskonto, elämäkatsomustieto, filosofia, biologia, maantiede, psykologia, terveystieto

Kokelas voi suorittaa haluamansa määrän ylimääräisiä kokeita.

Kokelaan on suoritettava **vaativampi koe (pitkän oppimäärän koe) vähintään yhdessä** seuraavista pakollisista kokeista: **matematiikka, toinen kotimainen kieli tai vieras kieli**. Kokelas voi valita kokeen tason riippumatta lukio-opinnoista.

Kokeet perustuvat pakollisiin ja valtakunnallisiin valinnaisiin (syventäviin) opintoihin.

Kokeiden laadinnassa otetaan huomioon lukion opetussuunnitelmien perusteet (2015 ja 2019) kevästä 2023 kevääseen 2025 asti. Huomioon ottaminen voi tarkoittaa esimerkiksi vaihtoehtoisia tehtäviä, opetussuunnitelmaeroja tasoittavia aineistoja tai eri opetussuunnitelmanäkökulmien hyväksymistä arvostelussa. Kokeissa on oppiainerajat ylittäviä tehtäviä (A 612/2019, § 5). Kevään 2023 tutkinnosta lähtien oppiainerajat ylittävät tehtävät ovat voineet perustua lukion opetussuunnitelmien perusteissa (2019) kuvattuun laaja-alaisen osaamiseen. Kokelailta ei edellytetä vastauksissa toisen oppiaineen yksityiskohtaisia tietoja tai taitoja.

Samassa tutkintoaineessa voi suorittaa eri oppimäärien kokeita, esimerkiksi saksan tai matematiikan voi kirjoittaa sekä pitkänä että lyhyenä. **Viiden pakollisen aineen joukkoon aineen voi kuitenkin laskea mukaan vain kerran.**

Äidinkieli ja suomi toisena kielenä

Äidinkielen koe on kaksiosainen: **lukutaidon koe ja kirjoitustaidon koe**. Lukutaidon kokeessa arvioidaan kokelaan kriittistä ja kulttuurista lukutaitoa eli taitoa eritellä, tulkita, arvioida ja hyödyntää monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista, ilmaisukeinoista ja konteksteista. Lukutaidon kokeen maksimipistemäärä on 60 pistettä. Kirjoitustaidon kokeessa arvioidaan kokelaan kirjallista ilmaisukykyä sekä taitoa kielentää ajatuksia ja hallita asiakokonaisuuksia. Tehtävänä on tuottaa pohtiva, näkökulmia avaava tai kantaa ottava teksti aineistojen avulla. Kirjoitustaidon kokeen ylin pistemäärä on 60 pistettä. Äidinkielen arvosana määräytyy näissä kokeissa saadun yhteenlasketun pistesumman perusteella. Äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen hyväksytyin arvosanan edellytyksenä on, että kokelaalla on suoritus kokeen molemmista, eri päivinä suoritettavista osista.

Kokelas, jonka väestörekisteriin merkitty äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame **ja kokelas on opiskellut lukion oppimäärän mukaiset suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -**

oppimäärän pakolliset opinnot, voi korvata tutkinnossa pakollisen äidinkielen kokeen **suomi/ruotsi toisena kielenä -kokeella** (vain yksi koe, rakenne poikkeaa äidinkielen kokeesta). Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -koe muodostuu kolmesta tehtäväkokonaisuudesta, joista ensimmäisessä mitataan kuullun ymmärtämistä, toisessa lukutaitoa ja kolmannessa kirjoitustaitoa. Kokeen arvosana määräytyy lopullisessa, suhteellisessa arvostelussa kokeen kaikkien osien yhteispistemäärän mukaan. Pistemäärät ovat seuraavat: kuunteleminen enintään 50, lukutaito enintään 50 ja kirjoitustaito enintään 129 pistettä. Kirjoitustaidon pisteet muodostuvat siten, että lyhyt kirjoitustehtävä tuottaa enintään 30 pistettä ja kirjoitelma 99 pistettä. Kokeen enimmäispistemäärä on 229 pistettä.

Toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet

Toisessa kotimaisessa kielessä järjestetään keskipitkään ja pitkään oppimäärään perustuva koe. Pitkään oppimäärään perustuva koe on mainittu vaativampi koe. **Englannin, saksan, ranskan, venäjän ja espanjan** kielissä järjestetään pitkään ja lyhyeen oppimäärään perustuva koe. Pelkästään lyhyeen oppimäärään perustuva koe järjestetään **saamen, latinan, italian ja portugalin** kielessä. Kielikokeeseen sisältyy seuraavia kielitaidon osa-alueita mittaavia tehtäviä: kuullun ymmärtäminen, luetun ymmärtäminen, kirjallinen tuottaminen sekä sanaston ja rakenteiden hallinta. Kielikokeissa, joihin sisältyy myös kuullun ymmärtämistä mittaava tehtäväkokonaisuus, enimmäispistemäärä on 299 pistettä. Niissä kielikokeissa, joihin ei sisälly kuullun ymmärtämistä mittaavaa tehtäväkokonaisuutta, enimmäispistemäärä on 209 pistettä.

Matematiikka

Matematiikassa järjestetään kokeet pitkän ja lyhyen oppimäärän mukaan. Pitkään oppimäärään perustuva koe on mainittu vaativampi koe. Kokeen enimmäispistemäärä on 120. Tehtävät laaditaan pakollisten ja valinnaisten valtakunnallisten oppimäärien mukaan. Sekä pitkän että lyhyen matematiikan kokeessa on kaksi osaa: A-osa ja B-osa. B-osa voi jakautua kahteen osaan, jotka merkitään tunnuksin B1 ja B2. Kokeen A-osassa kokelaalla ei ole käytössään seuraavia muuten koejärjestelmään sisältyviä ohjelmia:

- LibreOffice Calc
- wxMaxima
- Texas Instruments TI-Nspire CAS
- Casio ClassPad Manager
- Logger Pro
- Geogebra
- 4f Vihko.

Yllä olevaa listaa tarkennetaan, kun koejärjestelmään lisätään uusia ohjelmia tai mikäli nykyisten ohjelmien toimintoihin tulee muutoksia versiopäivityksien yhteydessä. Kokeen B-osassa kokelaalla ovat käytössä kaikki koejärjestelmään sisältyvät ohjelmat.

Koejärjestelmän laskinohjelmat GNOME-laskin, KCalc ja SpeedCrunch ovat kokelaan käytössä myös kokeen A-osassa. Matematiikan kokeessa ei saa käyttää apuvälineinä erillisiä laskimia eikä erillisiä taulukkokirjoja.

Reaaliaineet

Reaaliaineissa järjestetään kokeet psykologiassa, filosofiassa, historiassa, yhteiskuntaopissa, fyysikassa, kemiassa, biologiassa, maantieteessä, terveystiedossa, uskonnossa ja elämäntutkimustiedossa. Uskonnon kokeet järjestetään evankelisluterilaisessa ja ortodoksisessa uskonnossa. Kokelas voi osallistua yhtenä koepäivänä vain yhden reaaliaineen kokeeseen. Siten kokelas voi suorittaa yhdellä tutkintokerralla enintään kaksi reaaliaineen koetta. Tutkinnon hajauttamalla kokelas voi halutessaan osallistua usean reaaliaineen kokeeseen.

Eri reaaliaineiden kokeet jakaantuvat eri päville seuraavasti:

Toinen koepäivä: psykologia, filosofia, historia, fysiikka ja biologia.

Toinen koepäivä: ev.lut. uskonto, ort.uskonto, elämäntutkimustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede ja terveystieto.

Tehtävien määrä ja vastausten enimmäismäärä aineittain:

Aine	Tehtävien määrä	Vastausten enimmäismäärä
evankelisluterilainen uskonto	9	5
ortodoksinen uskonto	9	5
elämäntutkimustieto	9	5
psykologia	9	5
filosofia	9	5
historia	9	5
yhteiskuntaoppi	9	5
fysiikka	11	7
kemia	11	7
biologia	11	7
maantieto	9	5
terveystieto	9	5

Reaaliaineen koe rakentuu tehtävätyypiltään ja vaativuustasoltaan toisistaan eroavista osista, joissa voi olla useita tehtäviä. Osa tehtävistä voi olla pakollisia. Tehtäviin voi kuulua erilaisia aineistoja. Tarvittaessa aineistot voidaan antaa erillisinä tiedostoina tehtävän ratkaisuun soveltuviksi arvioitujen ohjelmien tiedostomuodoilla. Jokaisen tiedoston yhteydessä voidaan kertoa, millä ohjelmalla se on tarkoitettu avattavaksi. Kokelas valitsee itse, millä koejärjestelmän ohjelmasta hän käsittelee kyseistä aineistoa. Reaaliaineiden kokeissa ei saa käyttää apuvälineinä erillisiä laskimia eikä erillisiä taulukkokirjoja.

Tehtävän laajuuden ja kysymysmuodon mukaan tehtävän maksimipistemäärä on 15, 20 tai 30 pistettä. Kokeen maksimipistemäärä on 120 pistettä. Maksimipistemäärän saavuttaminen edellyttää, että kokelas vastaa myös niihin tehtäviin, joissa tehtäväkohtainen maksimipistemäärä on suuri.

B. YLIOPPILASTUTKINNON SUORITUSAIKA

Ylioppilastutkinnon suorittaminen alkaa, kun kokelas ilmoittautuu ensimmäistä kertaa tutkinnon suorittajaksi. Tutkinto tulee suorittaa **enintään kolmien peräkkäisten kirjoitusten yhteydessä** (hajauttaminen). Jos tutkinto ei valmistu yllä mainitussa ajassa, se katsotaan hylätyksi. Tutkinnon suorittamisen voi tällöin aloittaa uudelleen.

Kevään 2022 tutkinnosta alkaen hylättyyn ylioppilastutkintoon kuuluvat hyväksytysti suoritettut kokeet voi sisällyttää uuteen tutkintoon kuudelta edelliseltä tutkintokerralta kokeen

hyväksymisestä. Tämä koskee myös niitä kokelaita, joiden vanhan rakenteen mukainen tutkinto on hylätty ja jotka aloittavat tutkinnon suorittamisen alusta uuden rakenteen mukaisesti. Lisäksi erillisinä kokeina suoritettavat hyväksytyt kokeet voi sisällyttää ylioppilastutkintoon kolmen vuoden ajan erillisen kokeen hyväksymisestä.

C. OSALLISTUMINEN YLIOPPILASTUTKINTOON

a. Samalla lukion päättötodistukseen tähtäävä:

Kokeen suorittamiseksi on se, että henkilö on opiskellut kyseisen aineen pakolliset opinnot ennen ylioppilastutkinnon kokeeseen osallistumista. Sellaisen reaaliaineen kokeeseen, jossa ei ole pakollisia opintoja, opiskelija voi osallistua opiskeltuaan vähintään kaksi kyseisen aineen kurssia (neljä opintopistettä). Lyhyen kielen kokeeseen osallistumisedellytyksenä on vähintään kolme kurssin (kuuden opintopisteen) opiskelu tässä kielessä. Yo-tutkintotodistuksen saamisen ehto on lukion päättötodistuksen saaminen.

b. Lukion oppimäärän suorittanut:

Yo-tutkintoon ja siihen kuuluviin kokeisiin saa osallistua henkilö, joka on suorittanut suomalaisen lukion koko oppimäärän. Ulkomaisen lukion suorittaneella edellytyksenä on se, että koulutuksen pituus vastaa suomalaisen lukion oppimäärää eli henkilön koulutusaika on yhteensä 12 vuotta.

c. Ammatillisen tutkinnon suorittanut tai suorittava henkilö:

Vähintään 180 osaamispisteen (vähintään 2,5-vuotisen) ammatillisen tutkinnon suorittaneella on suoritusoikeus ilman lukiosuorituksia. Parasta aikaa mainittuja opintoja suorittava voi osallistua tutkintoon jo opiskeluaikanaan, kuitenkin aikaisintaan suoritettuaan vähintään 90 osaamispisteen opinnot.

2-vuotisen ammatillisen tutkinnon suorittaneelta vaaditaan, että hän on suorittanut vähintään kaksi kirjoitusaineen pakollista lukiokurssia (neljä pakollista opintopistettä). Jos aineessa ei ole kahta pakollista kurssia, edellytetään vähintään kahden kurssin (neljän opintopisteen opiskelua) siinä oppiaineessa, jonka kokeeseen hän osallistuu.

Osallistumisoikeuden tarkistaminen

Rehtorin tehtävänä on varmistaa, että kokelas täyttää kokeisiin osallistumiselle säädetyt edellytykset. Lautakunta antaa tarvittaessa neuvontaa mahdollisesti vaadittavien lisäopintojen osalta.

Lukion rehtori voi evätä osallistumisen ylioppilastutkintoon tai siihen kuuluvaan kokeeseen, jos kokelas ei täytä ylioppilastutkintoon osallistumiselle säädetyksiä edellytyksiä.

Koe, johon kokelas on ilmoittautunut mutta johon hän ei ole saanut osallistumisoikeutta, poistetaan lautakunnassa kokelaan aineyhdistelmästä. Tätä ei katsota kokeen yrityskerraksi.

D. ARVOSANA

Kokeista annetaan arvosanoja jotakuinkin seuraavasti: L 5 %, E 15 %, M 20 %, C 24 %, B 20 %, A 11 %, I 5 %. Arvosanojen suhteelliset osuudet vaihtelevat jonkin verran eri kokeissa ja eri tutkintokerroilla.

E. OIKAISUVAATIMUS

Ylioppilastutkintolautakunnan päätökseen, jolla koesuoritus on arvosteltu, saa vaatia lautakunnalta oikaisua (L 502/2019, 22 §). Oikaisuvaatimuksen voi tehdä kokelas tai alle 18-vuotiaan kokelaan huoltaja (Hallintolaki 434/2003, 14 § 3 mom., 49 b § 2 mom.). Oikaisuvaatimus on toimitettava lautakuntaan 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin kokeeseen osallistuneella kokelaalla on ollut tilaisuus saada tieto arvostelun tuloksesta.

Oikaisuvaatimuksen tekeminen maksaa 56 euroa. Maksu maksetaan sähköisessä asiointipalvelussa oikaisuvaatimuksen lähettämisen yhteydessä. Maksu palautetaan, jos oikaisuvaatimus johtaa arvosanan tai pelkän pistemäärän korottamiseen. Ohjeita oikaisuvaatimukseen: <https://www.ylioppilastutkinto.fi/ylioppilastutkinto/oikaisuvaatimus>

Oikaisuvaatimus tehdään ensisijaisesti verkkopalvelussa osoitteessa [kokelas.ylioppilastutkinto.fi](https://www.ylioppilastutkinto.fi/ylioppilastutkinto/oikaisuvaatimus)

F. KOKEEN UUSIMINEN JA TUTKINNON TÄYDENTÄMINEN

1. Hyväksytty koe
Saa uusia ilman rajoituksia.
2. Hylätyn kokeen uusiminen
Tutkinnon suorittamisen aikana saa uusia **kolme** kertaa. Jos kokelas tulee hylätyksi josakin pakollisessa kokeessa kolmannella tutkintokerralla, hän saa uusia hylätyn kokeensa kolme kertaa kolmen seuraavan tutkintokerran aikana. Jollei tutkintoa ole suoritettu säädettyssä ajassa, on tutkinto uusittava. Jos jää saapumatta koetilaisuuteen tai ei jätä koesuoritusta arvosteltavaksi, koe katsotaan hylätyksi. **Kevään 2022 tutkinnosta alkaen hylättyyn ylioppilastutkintoon kuuluvat hyväksytysti suoritettut kokeet voi sisällyttää uuteen tutkintoon kolmen vuoden ajan aiemmin suoritettun kokeen hyväksymisestä.**
3. Hylätyn ylimääräisen ja kompensoidun pakollisen kokeen uusiminen
Tutkinnon suorittamisen jälkeen saa uusia ilman rajoituksia.
4. Tutkinnon täydentäminen
Saa täydentää kokeilla, joihin ei ole aiemmin osallistunut. Voi myös täydentää saman oppiaineen eritasoisella kokeella. Ei aikarajaa.

G. KOMPENSAATIO

Keväällä 2022 tai myöhemmin aloitetut tutkinnot

Jos kokelas on suorittanut tutkintoon vaadittavista viidestä kokeesta yhden kokeen hylätyllä arvosanalla ja neljä hyväksytyllä arvosanalla, hän saa näistä neljästä kokeesta kompensatiopisteitä arvosanojen perusteella seuraavasti: laudatur 7, eximia cum laude approbatur 6, magna cum laude approbatur 5, cum laude approbatur 4, lubenter approbatur 3 ja approbatur 2. Kokeelaan saamat kompensatiopisteet lasketaan yhteen, ja **10 kompensatiopistettä kompensoi hylätyn arvosanan**. Jos kokelas on suorittanut enemmän kuin viisi koetta, hänelle otetaan kompensatiopisteiden laskemisessa huomioon tutkintoon vaadittavista kokeista ne neljä koetta, jotka tuottavat korkeimman kompensatiopistesumman. Ylimääräisistä kokeista ei anneta kompensatiopisteitä.

Kompensaatio tehdään automaattisesti eikä sitä tarvitse erikseen pyytää. Vain siinä tapauksessa, ettei sitä haluta, on tästä esitettävä yo-tutkintolautakunnalle erillinen pyyntö viimeistään 5.5. kevään ja 4.11. syksyn tutkinnossa.

H. TUTKINTOON ILMOITTAUTUMINEN

Ylioppilaaksi valmistuneella on oikeus täydentää tutkintoaan ja korottaa arvosanojaan siinä lukiossa, josta hän on valmistunut. Jos tämä lukio on lopettanut toimintansa, suoritusoikeus siirtyy asuinpaikkaa lähinnä olevaan lukioon. Muut lukiot voivat ottaa suorituksia vastaan, mutta velvollisuutta siihen ei ole. **Kuopion aikuislukiossa järjestettäviin ylioppilaskirjoituksiin voi ilmoittautua vain Kuopion aikuislukion opiskelija (opintosuorituksia vaadi- taan).**

Tutkintoon ilmoittautuminen on sitova. Tutkintoa tai erillisiä kokeita suorittamaan ilmoittautunut kokelas on velvollinen maksamaan ylioppilastutkintoon liittyvät maksut. Jos kokeeseen ilmoittautunut henkilö jää saapumatta koetilaisuuteen tai ei jätä koesuoritusta arvosteltavaksi, koe katsotaan hylätyksi (L 502/2019, 14 §).

Koetilaisuudessa kokelaan on tarkistettava ennen kokeen alkamista, että hän osallistuu siihen kokeeseen, johon on ilmoittautunut. Mikäli kokelas osallistuu väärään kokeeseen, koe katsotaan hylätyksi.

Ilmoittautuminen tapahtuu **Wilmassa** (Kirjaudu Wilmaan -> Valitse välilehti *lomakkeet* -> Valitse *ilmoittautuminen ylioppilaskirjoituksiin* -> Täytä ilmoittautuminen -> Tallenna ja tulosta lomake -> Palauta lomake allekirjoitettuna aikuislukion kansliaan). Ilmoittautumislomake tulostetaan, allekirjoitetaan ja palautetaan aikuislukion kansliaan. Voit myös ilmoittautua **aikuislukion kansliassa**, josta saa ilmoittautumislomakkeita.

Ilmoittautuminen kevään tutkintoon on tehtävä 21.11. mennessä ja syksyn kirjoituksiin 5.6. mennessä. Muista ilmoittautua joka tutkintokerta, suunnitelma ei ole ilmoittautuminen!

Tutkinnon täydentäjän ja arvosanan korottajan tulee toimittaa aikaisempi yo-todistus aikuislukion kansliaan. Ammatillisen tutkinnon perusteella yo-kirjoituksiin ilmoittautuvan tulee toimittaa ammatillinen tutkintotodistus aikuislukion kansliaan.

I. KOESUORITUSTA HEIKENTÄVÄN SYYN OTTAMINEN HUOMIOON YLIOPPILASKIRJOITUKSISSA

Koesuoritusta heikentävinä syinä otetaan huomioon sairaus tai vamma, erityisen vaikea elämäntilanne, lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus (LUKI-vaikeus) tai vieraskielisen kokelaan opetuskielen puutteellinen hallinta. Hakemus tehdään viimeistään silloin, kun kokelas ilmoittautuu tutkintoon ensimmäisen kerran.

Ennen kuin kokelas ryhtyy hakemaan lautakunnalta erityisjärjestelyjä ja hankkimaan tarvittavia liitteitä, hänen on syytä keskustella tarvittavista erityisjärjestelyistä sekä niiden toteuttamisesta lukion rehtorin kanssa. **Hakemus on toimitettava lautakuntaan viimeistään kevään tutkinnon osalta 30. marraskuuta ja syksyn tutkinnon osalta 30. huhtikuuta.**

Koesuoritusta heikentävä syy otetaan huomioon pääsääntöisesti erityisjärjestelyillä. Sairaus tai vamma, lukihäiriö tai vaikea elämäntilanne voidaan ottaa arvostelussa huomioon vain, jos kokelas on saamassa kokeesta hylätyn arvosanan.

Koetilanteen mahdolliset erityisjärjestelyt

lisäaika kokeeseen

erillinen pienryhmätila (voi olla sermillä erotettu muusta koetilasta)

lepäämiseen tarkoitettu tila

oikeus suurentaa kirjasinkokoa tai käyttää suurempaa näyttöä

näkövammaisen apuvälineillä suoritettava koe

ääniaineistoiltaan rajoitettu koe

avustajan käyttö

Kokelaan tai alle 18-vuotiaan kokelaan huoltajan hakemus

Mikäli hakemuksessa haetaan erityisjärjestelyitä

Henkilökohtainen opintosuunnitelma tai ne suunnitelman osat, joihin on kirjattu tukitoimet koetilanteessa

TAI

muu selvitys haettavista tukitoimista

Lukion lausunto haettavien erityisjärjestelyiden tarpeesta ja toimivuudesta

Lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus

Lausunto, jossa

- NMI-testitulokset
- Seulontatestitulokset
- Opettajien lausunnot kokelaan työskentelystä oppiaineissa

Sairaus ja vamma

Lääkärintoimitus

- Kuulovamma: Äänes- ja puheaudiogrammi

Muut asiaan vaikuttavat lausunnot

Eriyksen vaikea elämäntilanne

Eriyksen vaikeaa elämäntilannetta koskeva lausunto

Mahdollinen lääketieteellistä diagnoosia koskeva lausunto

Vieraskielisyys

Lausunto, jossa

- Kahden opettajan arvio kokelaan vieraskielisyyden vaikutuksesta opintomenestykseen

Äkillinen sairastuminen tai ennakoimaton elämäntilanne

Jos äkillinen tai ennakoimaton tilanne vaikuttaa ylioppilastutkinnon suorittamiseen, tulee kokelaan välittömästi ottaa yhteyttä lukion rehtoriin. Jos kokelaalla on hajautuskertoja tai uusimiskertoja jäljellä, arvioidaan, onko kokelaan edun mukaista hakea ilmoittautumisen mitätöintiä esimerkiksi lääkärinlausunnon perusteella vai suorittaa koe erityisjärjestelyitä hyödyntäen.

Muutos ilmoittautumistietoihin: Ylioppilastutkintolautakunta voi hakemuksesta erityisen painavasta syystä hyväksyä muutoksen ilmoittautumiseen sisältyviin tietoihin, jos ilmoittautumisessa on todistettavasti tapahtunut virhe. Hakemukseen on liitettävä kokelaan ilmoittautumisloMAKE tai siitä otettu kopio sekä rehtorin lausunto asiasta.

Ilmoittautumisen mitätöinti: Ilmoittautuminen on sitova. Jos olet ilmoittautunut tutkintoon ja sinulla on osallistumisoikeus, kokeesta pois jääminen tulkitaan käytetyksi yrityserraksi. Voit tehdä lautakunnalle hakemuksen ilmoittautumisen mitätöinnistä, jos kokeesta jäämiseen on erityisen painava syy. Hakemukseen on liitettävä esimerkiksi lääkärinlausunto sairaudesta, todistus ulkomailla opiskelusta tai työskentelystä kokeiden aikana tai todistus varusmiespalveluksen aiheuttamasta esteestä. Opiskelu tai työskentely kotimaassa tai pelkkä varusmiespalvelus ei riitä perusteeksi ilmoittautumisen mitätöintiin. Lautakunta päättää hakemuksesi perusteella, mitätöidäänkö ilmoittautumisesi.

Ilmoittautumisen mitätöinti ei pidennä tutkinnon suorittamiselle säädettyä aikaa. Ylioppilastutkinto tulee suorittaa enintään kolmena peräkkäisenä tutkintokertana.

Hakemukset tehdään sähköisinä yhdessä apulaisrehtorin (Tiina Kaljunen puh. 044 718 1239) ja/tai erityisopettajan (Aurora Arponen puh. 044 718 1749) kanssa.

J. TUTKINTOMAKSUT

Koekohtainen maksu on 38 euroa. Yo-todistuksen antaminen edellyttää, että tutkintokertoihin ja kokeisiin osallistumisesta säädettyt maksut on suoritettu (L 215/2018). Laskut tulevat suunnilleen tammi-helmikuussa (kevään tutkintokerta) ja heinäkuussa (syksyn tutkintokerta).

Kokeiden suorittaminen ilman maksua

Oppivelvollisuuslain mukaiseen maksuttomaan koulutukseen oikeutetut kokelaat voivat suorittaa myös ylioppilastutkinnon kokeita maksutta. Oikeus maksuttomiin kokeisiin päättyy siihen, että kokelas saa ylioppilastutkinnon, ammatillisen tutkinnon tai niitä vastaavat ulkomaiset opinnot valmiiksi. Jos kokelas suorittaa samanaikaisesti ammatillista koulutusta ja lukion oppimäärää, maksuttomuus päättyy, kun kokelas on suorittanut ammatillisen tutkinnon ja ylioppilastutkinnon. Oikeus maksuttomiin kokeisiin päättyy sen kalenterivuoden lopussa, jolloin kokelas täyttää 20 vuotta, ellei kokelaalle myönnetä pidennystä. (L1214/2020, 16 §).

Kokelas voi ilmoittautua maksuttomasti viiteen ensimmäiseen kokeeseen. Seuraavista kokeista peritään maksu. Jos kokelas ilmoittautuu saman tutkintokerran aikana useaan kokeeseen siten, että suoritettavia kokeita tulee yhteensä enemmän kuin viisi, kokelas valitsee, mitkä sen tutkintokerran kokeista hän suorittaa maksuttomasti. (L 502/2019, 20 §.)

Jos kokelas saa maksuttomasti suoritettua kokeesta hylätyn arvosanan, hän saa uusia kokeen ilman maksua (L502/2019, 20 §). Hylätyn kokeen uusiminen ilman maksua ei kuitenkaan ole mahdollista seuraavissa tapauksissa:

- kokelaan koe on hylätty, koska kokelas on jättänyt saapumatta koetilaisuuteen
- kokelaan koe on hylätty, koska kokelas ei ole jättänyt koesuoritusta arvosteltavaksi
- kokelaan koe on hylätty vilpin tai koetilaisuuden järjestyksen häiritsemisen vuoksi.

Hyväksytyyn kokeen uusimisesta peritään aina maksu. Ylioppilastutkinnon valmistumisen jälkeen suoritetuista kokeista peritään aina maksu. Erillisistä kokeista peritään aina maksu.

K. DIGITAALINEN YO-TUTKINTO

Ylioppilaskirjoitukset ovat kokonaan digitaaliset. **Opiskelijat käyttävät kokeessa omia tietokoneita**, koulun tietokoneet ovat varakoneita. **Oma kone täytyy testata Abitti-koejärjestelmässä.** Ensimmäisessä ja neljännessä jaksossa opiskelun tv-taitojen kurssilla (TVTopo) on mahdollista tutustua koulumme sähköisiin oppimateriaaleihin ja oppimisolustoihin sekä valmistautua sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin.

Opiskelijoiden Abitti-testaukset pidetään aikuislukiolla / Lumitilla. Aika ja paikka ilmoitetaan myöhemmin.

Seuraa ohjeita

Koeympäristön ohjeet: <https://cheat.abitti.fi/build/index.html?fi&general#>

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-suorittaminen/tietoa-kokelaalle>

<https://www.abitti.fi/fi/ohjeet/abitti-yhteensopivat-tietokoneet/>

L. KOEPÄIVÄT

Kevät 2025

**Kokeet alkavat klo 8.00 Lumitin liikuntasalissa 1. kerroksessa.
Osa kokeista voi olla muissa Kuopion lukioissa.**

ti 11.3.	äidinkieli ja kirjallisuus, lukutaidon koe
suomi toisena kielenä -koe
to 13.3.	vieras kieli, lyhyt oppimäärä
pe 14.3.	äidinkieli ja kirjallisuus, kirjoitustaidon koe
ma 17.3.	vieras kieli, pitkä oppimäärä
ke 19.3.	matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
pe 21.3.	psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia
ma 24.3.	toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
ke 26.3.	uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto

Kevään yo-kirjoituksiin ilmoitaudutaan 21.11.2024 mennessä.

Syksy 2025

Kokeet alkavat klo 8.00

ma 15.9.	äidinkieli ja kirjallisuus, lukutaidon koe
ke 17.9.	psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia
pe 19.9.	vieras kieli, pitkä oppimäärä
ma 22.9.	toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
ti 23.9.	uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto
to 25.9.	matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
pe 26.9.	äidinkieli ja kirjallisuus, kirjoitustaidon koe
suomi toisena kielenä –koe
ma 29.9.	vieras kieli, lyhyt oppimäärä

Syksyn yo-kirjoituksiin on ilmoitauduttava 5.6.2025 mennessä.

LOPUKSI VIELÄ AIKATAULUT

Kevään 2025 tutkinto ja aikataulua

- 21.11.2024 klo 16.00 mennessä ilmoittautuminen kevään kirjoituksiin
- helmikuun loppuun mennessä keväällä päättötodistukseen tähtäävien opintopistemäärien tarkistus
- **yo-info kevään 2025 kirjoittajille ke 29.1.2025 klo 19.45 luokassa 1411.**
- **Kirjoitettavan aineen pakolliset opinnot tulee olla suoritettuna viimeistään 24.2.**
- 11.3.–26.3. yo-kokeet
- **yo-info syksyn 2025 kirjoittajille ti 9.5.2025 klo 19.45 luokassa 1411.**
- pe 30.5. lakkiaisharjoitukset
- la 31.5. klo 10–12 ylioppilasjuhla
- 5.6.2025 klo 14 ilmoittautuminen syksyn 2025 yo-kirjoituksiin päättyy

